

Listy

Listy

Listy Ason-klubu, **krásně informační** bulletin nejen pro mladé a nezavedené autory západních Čech. Ročník XVII, 2008, letos Listy č. 1 (od r. 1992 až dosud už Listy č. **130**) z 3. 1. Stran 16, náklad 600 výtisků. Redakce: Helena Šlesingerová. Vydal Ason-klub, o. s. Knihovny města Plzně, p. o. jako barevné břicho Plže č. 1/2008 za laskavého přispění Města Plzně. **N e p r o d e j n é !**

MILÍ PŘÁTELÉ...

***Jedno laskavé slovo
zahřeje člověka na tři zimní měsíce.***

(Japonské přísloví)

*

BYLO NEBYLO

Tomu, kdo nestojí v poezii či próze alespoň jednou nohou, může se na konci kalendářního roku zdát, že předvánoční stres a shon zakalí zdejší jezero krásných slov a všichni plameňáci se odstěhují jinam. A ono je tomu právě naopak! Jako bychom to chtěli v poslední chvíli ještě stihnout: celý svět obdarovat: přečíst ostatním nové texty, představit nové knížky a vydat další. Nejen na festivalu Jednou nohou v poezii, co dlouho po Dnu poezie dozníval v Jabloni. V Plzni proběhla další tvůrčí poetická dílna pod vedením Matheje Thomky. Oslavili jsme 250. narozeniny maxivelikána anglické poezie Williama Blakea. Zapálili jsme první adventní svíčku na zámku v Horšovském Týně. Uvítali jsme *Moru* Pavly Přesličkové. Dvakrát jsme poseděli v Jadranu. Na pozvání Romana Szpuka navštívili tradiční otevřené setkání literátů v Příchovicích... A někteří nám o tom napsali a jiní nenapsali. Někteří dokonce vzkázali, že o Příchovicích psát nebudou, ale román, ten že prý klidně. - Proč by vlastně nemohli napsat o Příchovicích román? Musel by být v rozsahu jediné strany ovšem a muselo by to být nejdéle do zítřka...

Ale stejně: všem, kteří napsali i nenapsali:

**DO NOVÉHO ROKU
ŠTĚSTÍ NA KAŽDÉM KROKU!**

A jak dodává David Růžička:

**AŤ SE NĚKAM POSUNEM
S FÉNIXEM I S ASONEM!**

* **TVŮRČÍ POETICKÁ DÍLNA „POEZIE NA DRÁTĚ“ V JABLONI.** V neděli 25. listopadu 2007 od 13:00 hodin se v plzeňské Kulturní kavárně Jablonoň uskutečnila v pořadí už druhá tvůrčí poetická dílna. Tricetiletý lektor **Mathej Thomka**, básník, prozaik a prezident literárního klubu Mádokýš ze slovenského Martina, ji v souladu s ústředním tématem letošního Dne poezie nazval *Poezie na drátě*.

Od LUCIE KOUTNÉ: *Jako loni, tak i letos jsem se zúčastnila literární dílny pod vedením lektora Matheje Thomky. Účastníků nebylo mnoho, ale nikterak nám to nevadilo, a kdyby bylo lidí hodně, myslím si, že by to ztratilo svůj účel. Na celé odpoledne jsme byli „zahrabáni“ v Jabloni a kašlali jsme na okolní svět a dění. Dostali jsme sedm úkolů, v nichž jsme zapojovali vlastní fantazii. Tak jsme si vyzkoušeli: automatické psaní, haiku, čtyřverší, triolet a volný verš. Pro mě byl novinkou triolet. Osmiveršová báseň s dvěma rýmy, kde je první verš stejný jako čtvrtý a stejný je i sedmý verš. To mi přidělovalo nemalé starosti. Rovněž tak haiku pro mě není snadné, ale možná je to jen tím, že to nepíšu častěji. Naopak nejvíc mi šlo automatické psaní, kde mi nedělalo žádné problémy popsat celou stránku A5 a ještě mi to bylo málo. Leč zastavil mě akorát neúprosný čas - měli jsme na tento úkol deset minut.*

*A proč poezie na drátě? Inu všechno se to nějak točilo kolem drátů. Zpočátku jsme seděli v kruhu a omotávali si židle bílým provázkem (ten představoval drát) - měl nás tak všechny vzájemně propojovat. Dobrý nápad. I jednotlivé úkoly měly co do činění s drátem. Např.: nakreslit, co si představíme, když se řekne poezie na drátě. Vymyslet nadpisy k básním, které rovněž nějakým způsobem zahrnují drát apod. Až jsem nakonec vymyslela báseň *Básník na drátě* a jakoby navazovala na obrázek, který jsem nakreslila na začátku, ale přitom to nebylo záměrné, spíš to bylo podvědomé. Moc se mi dílna líbila. Děkuju. (Plzeň, 8. 12. 2007)*

- [L. K. (*1980) píše básně i prózu, je absolventkou Pedagogické fakulty ZČU (oboru manažer výtvarné kultury), žije v Plzni, kde donedávna pracovala v muzeu.]

Co bylo úkolem? aneb Malý návod k dílně od Matheje Thomky:

1. Vytvořte tři trojslovné nadpisy s tematikou drátů.
2. Nakreslete obrázek (karikaturu) s tématem *Poezie na drátě*.
3. Automatické psaní slouží k uvolnění myšlenek. Vaší úlohou bude nepřetržitě psát přesně deset minut na společně vybraný motiv. V závěru se snažte text vypointovat.
4. Haiku - forma krátké básně (tři verše), která má přesný počet slabik ve verši: první verš má 5 slabik, druhý 7 slabik a třetí (s pointou) 5 slabik. Nadpisy si vyberte z trojslovných spojení...
5. Čtyřverší – po rychlokurzu o rýmu si vyberte slovní spojení z automatického psaní a použijte ho jako první verš čtyřverší. Dávejte pozor na gramatické rýmy, genitivní metaforu, klišé!
6. Triolet – osmiveršová forma s dvěma rýmy, přičemž se opakuje celý první verš jako čtvrtý, stejně tak je sedmý verš první. Osmý verš je jako druhý verš. Nejčastější schémata: ABaAabAB, ABbAabAB.
7. Hledejte slovní spojení vhodná k opakování. Vycházejte z automatického psaní...
8. Přebásněte jednu z vámi vytvořených básní tak, že vytvoříte jinou pointu.

Co bylo výsledkem?

Co jiného než dvojlíst-knižka, kterou si podobně jako před rokem každý účastník dílny napsal a odnesl domů...

Lucie Koutná

Automatické psaní BÁSNÍK NA DRÁTĚ

Šla jsem cestou kamenitou, a tak jsem se raději nedívala pod nohy, ale uviděla jsem nad mou hlavou - docela vysoko - visel tam člověk na drátě a cosi si mumlal. I ptám se: „Člověče, co tam děláte?“ Jakoby mě neslyšel: „Viseti na drátě/ nemám zem/ jsem ztracen/ či znova nalezen. Je tohle místo to, co mi patří.“ „Co to plácáte?“ „Já... já... Jsem k pobytu zde odsouzen. Neptej se proč a nač.“ „Nechápu.“ „Provinil jsem se už jen tím, že jsem, a tak uznávám, měl bych viset.“ Tak tedy ten den jsem pochopila, ať všichni básníci visí. Neboť chtějí-li správnou poezii - pak nejlepší vzniká na drátě.

Haiku

ŠKRÁBÁNÍ, CO POHLADÍ

Neškrábej drátem,
ale pohlad' hladkou srstí.
Totiž nebolí.

Čtyřverší

MYTÍ NÁDOBÍ

Už slyším vodu téci,
teče v kuchyni přeci,
ale jen tak jakoby,
máma myje nádobí

Triolet

* * *

Na houpacím křesle
letět, sedět, viset,
má na starosti jesle.
Na houpacím křesle,
ač jmenuje se Bizet,
v notách se topí.
Na houpacím křesle
letět, sedět, viset.

Volným veršem

BÁSNÍK NA DRÁTĚ

Volám známé číslo
a tam ozve se hlas
avšak pomatená mysl
snad ne
jen špatně volí slova
znám ho i ne
obrazy mi zaplnily místnost
Tak kdo jsi?
Básník na drátě

Simona Váchalová

Haiku

OBRUBA LENNONOVÝCH BRÝLÍ

Pohledem čaruj
na světě do kulata
před slunečnou zdí.

LETĚT, SEDĚT, VISET

Emotivní vzlet
elektrické posedy
za to pověsit.

Čtyřverší

DNEŠNÍ DEN

Dnešní odpoledne
plním poezií
fluidum vstává ze dne
v čiré fantazii

ODKAZY

Cílené lobby
obrazy negramota
majestát doby
odkazy na Godota.

Triolet

VOLÁM CIZÍ SLOVA

Otevřené dlaně mizí
cítím všude dotyk tebe
volám slova cizí
Otevřené dlaně mizí
odmítám, co zebe
připravená na nápravu.
Otevřené dlaně mizí
cítím stále dotyk tebe

JEDNOU NOHOU V POEZII

Jednou nohou v poezii
oběma pak na drátě
nepodlehnout nostalgii
Jednou nohou v poezii
síla slov si získá tě
pohladí a zlehka zmizí
Jednou nohou v poezii
oběma pak na drátě

Volným
veršem

OTEVŘENÉ DLANĚ MIZÍ

Zmizelý,
tvé dlaně
otevřely mi svět
A dotyk pozůstalých
zebe
- co odmítám,
to hledám mezi prsty
Po dotyku tvých dlaní
zůstal jen pocit
A city pozůstalých
Snad mládí
starých náprav
Zmizely,
překročené ego
nás láká do neznáma
bez náprav dálnověku
mé ruce obejmuly svět

Klára Novotná

Automatické **DRÁT**
psaní

Co je drát? Je to něco nepostradatelného, něco, co pojí celý svět. Drát je něco, co vymezuje hranici, dělí jedno od druhého, ale zároveň to spojuje. Telefonní drát? Ano, taková snadno přehlédnutelná, ale nepostradatelná věc. Drát na plotě. Odděluje jednoho od druhého. Vyznačuje: „Tohle je moje“. Drát může i ublížit. O něj se můžete poškrábat, může vás dělit od někoho blízkého, někoho milovaného, ale může vás s ním i spojit. Po drátech se posílají informace od jednoho místa nebo osoby k druhému. Drátem je propleten celý svět, ale také ho rozděluje na několik částí. Škoda, že nemůže rozdělit svět na dobré a zlé. Ať si zlí lidé dělají zlo mezi svými a ať nechají dobré na pokoji. Bohužel tak mocný zase není. I když...

Haiku

VOLÁM SLOVA CIZÍ

Když den ve tmě spí
Já volám slova cizí
Když ve mně zmizí

Triolet

VOLÁM SLOVA CIZÍ

Volám slova cizí,
volám potichu
Když ubírá den na dechu
Volám slova cizí
Proč to všechno časem zmizí,
V temnotě a bez dechu
Volám slova cizí
Všechno je potichu

Čtyřverší

CO JE DRÁT?

Co je to drát?
Můžeš si vybírat.
Bez chyb a bez správností,
máš tu mnoho možností

Irena Velichová

Automatické psaní KDEKOLIV JE HRANICE

překročená na stokrát
obehnaná bytem
vytesaná do poloviny matrace
a zpátky jako ozvěna
Věším mrtvý papír –
kape tuk a špatná poezie
Neotvírám prahy
za dveřmi mi poskakuje publikum
a jsem napůl v monologu
kostým je sepraný
garderobiérka má rakovinu
a tak jsou květiny zvadlé
a program je pořád stejný
i mezi námi dvěma
co další jednání
hranicí mezi námi
je slovo z olova
Přeskočím z okna na jiskru
ať jsou stopy neúměrné lesu
ať daleko je dům
byt i okov
Studená klika studené nohy
Klapka, střih
Tak si to sjeďu ještě znovu
A kdo má hlavní roli
a co teprve obloha a papírové prstýnky
Můj dům
Nevstupovat!
Zde jsou lvi

Haiku

PAPÍROVÍ DRACI UMŘELI

Děti si přišly
pro ohnivou princeznu
drak i princ hoří

Čtyřverší

KLAUNOVA KALVÁRIE

Za cirkusem se táhne pieta
- vytesaná do poloviny matrace
Smích je mrzoutů osvěta
a pláč jen mozol od práce

Triolet

LETĚT, SEDĚT, VISET

Tluču skoby ze zdí
a můry pojdou hladem
dětství mi vyskakuje z kamen
Tluču skoby ze zdí
svůj strop poslepu brázdím
- už visím, nakonec a ámen
Tluču skoby ze zdí
a můry pošly hladem

Vladimíra Brčáková

Automatické psaní ZTRACENÉ PENTLE

Jako malý kluk jsem vždy na podzim pouštěl draky. A s nimi myšlenky, které se uvolňovaly coby listů z pevných větví mého mozku. Ale listů. Když opouští můj domov, padá vždycky dolů a natluče si. Pak na něj cize noha bez pardonu šlape a jde dál. Moje myšlenky však letěly jako pentle draka a stoupaly a stoupaly. A mně bylo dobře. Líp. Nejlíp. Jediné, co je spojovalo s listy, byla jejich lehkost, pestrost a šustivost podzimu. Dneska jsem se probudil vedle své ženy a zatoužil znovu pouštět draky. A smát se. Jen pro ten pocit, že se směju.

Triolet

VOLÁM SLOVA CIZÍ

Volám slova cizí
již nechci ta tvá
co šklebí se na řetězy ze rzi
Volám slova cizí
co ráno vyluští kvízy
v novinách a zavoní jak káva
Volám slova cizí
již nechci ta tvá –

Haiku

VLAŠTOVKY NA DRÁTĚ

Vy okřídlené
co na drát usedáte
s nůžkami v sobě

Čtyřverší

*** * ***

Vždy na podzim
listí padá v klín
a já mu závidím
drzost před dobou zim

Vojtěch Pišl

**Automatické
psaní**

SAXOFONISTA

Vyklání se z vlaku, hraje na klarinet. Saxofon dávno spolkla nenasytaná kancelář ztrát a nálezů. Kdesi na jihu. Ve Španělsku? Strakonících? Konkrétní místa zahltl čas, jenom slunce pořád vychází z jedné strany a svítí směrem na sever. Noty také vypadly z okýnka při jakési cestě, jen bluesová pentatonika neztrácí svou věčnou formu.

Vyklání se, vypadává. Nádraží. Praha. Masarykovo nádraží? Smíchov? Gondoly, malíři, holuby... - Gondoly! Asi Benátky.

Klobouk padá z hlavy. Ještě kousek popojít. Promenáda. Jo, tady. Kouzelná melodie v Cis moll. Jako vždycky, začít od áčka a nějak se to samo rozjede. Stačí nepřestat, utéct splínům, konci na druhou stranu reality, k imaginárním číslům. Hrát a nepřestat.

Klobouk se plní. (Libry, takže asi Anglie). Ještě pět taktů. Čtyři. Poslední nota. Už je na flašku.

Haiku

**OBRUBA
LENONNOVÝCH BRÝLÍ**

symbolem stylu
z praktických důvodů však
brýle nenesím

**TAHAL
ZA PROVÁZKY**

Pro cizí zdarma
by povolil, tam utáh
pak zůstal viset

**LOVEC V MRTVÉM
MOŘI**

snad stý hod vlascem
Nerušte, dnes mám štěstí
na staré boty

Triolet

VOLÁ SLOVA CIZÍ

Babka na mě shora ječí
kudy dojít k záchodu
nerozumím cizí řeči
babka na mě shora ječí
to je keců, to je řečí
když holt močím, močím u vchodu
babka na mě shora ječí
kudy dojít k záchodu

Čtyřverší

*** * ***

Tullamer Dew, Malibu
krásná slova touhu křísí
nastoluje – nahá buď
piju Sunar jako kdysi

Jiří Č. Ulrich

Automatické psaní CHAOS V GALERII

Zmačkané noviny
pohání vítr
přes dráty ohrady
za kterou si hrají děti
hry bez hraček
a neumějí číst
i když by se určitá slova
dala vytvořit i obrazy
na které ony nedohlédnou
V galerii se stmívá
Stmívá se i na dětském hřišti
plném dětí
které teď hrají
fotbal zmačkanými koulemi
novin

které jim nic neříkají
A v tmavé galerii
sestoupil z plátna malíř
aby namaloval
změť drátů
Pak nakreslil
drátěnou síť
kterou rozstříhal
na malé kousky
a zabalil je do novin
a zamyslel se
neboť vycítil nebezpečí
vše spláchl do záchodu
a šel stříhat drátěnou ohradu
Všechny noviny po cestě spálil
a nakoupil kopací míče

Haiku

DRAK V TELEFONNÍM VEDENÍ

Voláš mě brzy
Slyším šum obehnaných slov
Sluchátko plane

PAPÍROVÍ DRACI UMŘELI

Vítr hladí les
Místo listů papíry
Podivné parte

VOLÁM SLOVA CIZÍ

Vítr laská rty
Aby promluvily verše
Co říci Jásám

Čtyřverší

JEDLÍK

Na malé kousky
Rozřezal housky
Nakroutil fousky
Měl zuby jak brousky

VLCI

V opuštěné galerii
Smutně, zlostně vlci vyjí
Před obrazy krásných laní
Hlídač ten má těžké spaní

Triolet

VOLÁM SLOVA CIZÍ

Volám slova cizí
Protože nemám tě rád
Faleš ze mě zmizí
Volám slova cizí
Než najdu pocit ryzí
Než ve vzlet změním
Volá slova cizí
Protože nemám tě rád

Volným veršem

* * *

V opuštěné galerii
Když zhasnou
Rozsvítí se oči světic
A přísné tváře světce
Se trochu pousmějí
Ve výjevech z lovu
Vztekle vyjí psi
Aby vlci našli cestu
Hradní paní líbá
Trubadúra

Mathej Thomka

Automatické DRÔTENÝM PEROM psaní

Rozmýšľal som nad tým, ako sa vyhnúť zákazu. Nariadením vlády boli zničené všetky ceruzky, perá, fixky, husi chodili bez peria, uhlíky boli nahradené plynom, farby a štetce sa mohli využívať iba lineárnym smerom. Ako sa vyhnúť zákazu?

Ľudia totiž strašne moc písali a nečítali. Nečítali Bibliu, krásnu literatúru ani nariadenia vlády. Začalo to všetko hromadným zničením písacích strojov, ekologickým zlikvidovaním tonerov do tlačiarň, ale došlo aj na najlepších priateľov človeka – počítače. Zákaz programov WORD, WORDPAD a vlastne i programovacích, prosperel nevyšportovaným programátorom. Naplnili sa nimi bane, celulózky, výrobné veľkoobchodov.

Prestrihli sa aj drôty internetu. Písané slovo, neobnovené, už nemalo zmysel. Tak ako vravím, rozmýšľam, ako sa vyhnúť zákazu. Chcem napísať sťažnosť, že sa mi to nepáči.

Vytrhol som drôt z plotu, za ktorým sme väznení, namočil ho do vlastnej krvi a na kožu mŕtveho priateľa napísal tento odkaz.

Haiku

STONEK VYSOKÉHO NAPĚTÍ

Dráty jsou štěstí
Vzdychnul rolník a sklídlil
Stovky stožárů

DRÔT NEZAČÍNA, NEKONČÍ

Keby mali drôt
starí Židia uvili
by z neho Krista

LETĚT, SEDĚT, VISET

Si skoro sama
Už ťa opustili sny
Stačí len skočiť

Čtyřverší

VÄZENSKÁ

Vytrhol som drôt z plotu
Som viac ako drôtený
Nech ide tú či o tú
Vždy budem miznúť pre ženy

OBRANA VLÁDY

Nečítali nariadenie vlády
ako sa mohli takto zazobať
Nerieš to! Takto ti radím
Dostaneš inak na zobák

Triolet

O LENNONOVÝCH BRÝLÍCH

Mám v hlave chrobáka
No niečo sa mi nezdá
Nespieva - huláka
Mám v hlave chrobáka
Stokrát to oplakal
vraj Ono bola mu hviezda?
Mám v hlave chrobáka
No niečo sa mi nezdá

DRÔTENÝ TRIOLET

To Boh sa asi nahneval
A zavolať si drotára
Tu nemá miesto Adam ani Eva
To Boh sa asi nahneval
Poludníky spolu zvära
Ravnobežky zlieva
To Boh sa asi nahneval
A zavolať si drotára

* **OSLAVA 250. NAROZENIN WILLIAMA BLAKEA V JABLONI.** Ve středu 28. listopadu 2007 ve 20:00 hodin se z podnětu plzeňské básničky **Markéty Irové** slavily v Jabloni narozeniny velikána anglické poezie **Williama Blakea** (*1757 - †1827). Markéta, navíc absolventka oboru anglický jazyk na Západočeské univerzitě v Plzni, naslibovala k poezii „dortičky a svíčky“, a ti, kteří se nechali nalákat, určitě nelitovali.

Od LUCIE KOUTNÉ: *Sešli jsme se v Jabloni, abychom společně oslavili narozeniny významného básníka, výtvarníka, možná i podivína Williama Blakea. Kolik by mu bylo let? Kdyby se dožil dneška, bylo by mu 250 let. A nejspíš by ani dnešní dobu nechápal a i dnes by působil ve společnosti jako podivín. Člověk jen těžko zařaditelný. Tolik mu nerozumím a vlastně asi většina lidí. Jeho poezie a výtvarné dílo je nabitě vlastní symbolikou. A přesto mě oslovuje. Líbí se mi jeho básně.*

*Na úvod zazněly básně **Píseň, Večernice a Malý vagabund** (tu četl Marek Velebný). Ta se mi moc líbila. Blake věřil, že rostlinný svět je obýván pohádkovými bytostmi. Z různých věcí, co o něm kdo kdy řekl, mi asi nejvíc utkvělo: „Blake je velmi čirá a vzdálená hvězda, jejíž paprsky k nám teprve začínají pronikat.“*

*Ze sbírky **Zpěvy nevinnosti a Zpěvy zkušenosti** jsme slyšeli např. báseň **Kominiček**. Do čtení tančila Irena Velichová, Marek hrál divadlo. Bylo to zajímavé a někdy i vtipné. Na piano hrál Jan Heintl chmurné písně, ale k básničkám se hodily. Zpíval: „Kdo běhá, ten se uběhá, kdo touží, ten se utouží, kdo tluče, zůstane za dveřmi...“ - „Noci, obloho černá, jsi v mé moci...“ Četlo se také z díla **Prorocké knihy**. Ty čerpají z Blakeova pojetí Bible. Báseň **Otázka** („Řekni mi, co je myšlenka...“)*

*Zazněla též Blakeova báseň **Tygr**. A na závěr jsme zapálili svíčky na stolech a Irenka nesla dort oslavenci. Zpívali jsme: „Happy birthday to you...“ Avšak protože mistr dorty nejí, rozdělili jsme se o něj my - posluchači a účinkující. Moc se mi ten večer líbil a myslím, že i William by měl radost. Děkuju! (Plzeň, 4. 12. 2007)*

* **ADVENTNÍ POETICKÉ ODPOLEDNE NA ZÁMKU V HORŠOVSKÉM TÝNĚ.** Možná se i Vám občas zasteskne po Dnu poezie na velhartickém hradě? A možná marně listujete Listy v naději, že v nich opět pocestujete s rubrikou Fénixovy cesty? David Růžička mlčí, ale nespí! V neděli 2. prosince 2007 ve 14:00 hodin vznešená slova zazněla na předvánočním zámku. Přesněji: adventní poetické odpoledne s názvem *Slova jsou vznešená* se tentokrát konalo v nádherných prostorách renesanční perly regionu - v Horšovském Týně. Poetickými pilíři zde byli básníci **Michaela Pánková** a **Martin Šimek**. Hlavními hudebními oblouky pak Věra Kadeřábková a Jiří Vyšata...

Od LUCIE KOUTNÉ: *Byl opět jeden z pošmourných zimních dnů a já cestovala autobusem do Horšovského Týna. Dorazila jsem na zámek brzy, a tak mi kastelán sdělil, abych ještě počkala, že za chvíli se budou v průjezdu srocovat lidi. (Ani když jsem se pět minut před druhou vrátila, se tam nikdo nesrocovал...)*

Šla jsem do vyhlášené restaurace Šumava na náměstí. Divím se, že tam ještě není vyhrazený stůl pro Fénixany či Ason-klub, neboť mezi těmito lidmi je přímo zprofanovaná. Je to tam levné a dávají velké porce – tak jest psáno na pozvánkách do Horšovského Týna. Hned ve dveřích jsem potkala známou postavu – kněze z kostela, kde jsem společně s jinými Fénixany před časem vykonávala brigádu. Pozdravil mě, ale nejspíš si mě nepamatoval. Všecko mi to připomínalo tehdejší pobyt v HT. Kastelánova víc jak dvouhodinová noční prohlídka zámku, smýčeni soch v kostele, pucování madonina obličejů koštětem, návštěva různých kostelů apod. To všecko... moc hezké vzpomínky.

*Nyní jsem tu byla z jiného důvodu. Abych si vyslechla poezii a hudbu. Lidí nepřišlo mnoho, v síni bylo ještě hodně volných míst, ale zároveň nebylo ani vyložené málo lidí. Kolem dokola byly vyskládány obrazy od arteterapeutky Dagmar Krausové. Měla tu vystaveny malby inspirované básněmi Michaely Pánkové. Moc hezké. Nejdřív četl své básně Martin Šimek. Vybral si podzimní básničky ze sbírky **Rozcestí dne**. Pak četla Michaela Pánková ze své sbírky **Litane k hoře**. Básničky o podzimu a o Adventu. Svě čtení zahájila verši: „**Venku je nevlídno/ šero a chlad nás***

vyhání z ulic“ ... A nám nezbývalo než souhlasně kývat. Poté, co jsem vyslechla několik básniček kritizujících dnešní dobu a společnost a dnešní pojetí Vánoc, nedalo mi to, abych nepřemýšlela o tom, komu jsou vlastně ty básničky určeny. Myslím si, že většina lidí, co tam seděla, právě tak jako já má ráda tradiční Vánoce – nekonzumní. Nu ano – básníci poukazují na nějaký problém, kritizují společnost, ale proč tedy nemluví k té nemocné společnosti? Proč nenasypou svou poezii do kýblu a nevymáchají v něm hlavy těch, kdo zapomněli, proč se slaví Vánoce? (obrazně řečeno) Proč to posloucháme a vnímáme my - citliví lidé? Máme snad na sebe vzít vinu za ty, kdo radši půjdou nakupovat nebo zůstanou doma, než aby si tohle poslechli? Trochu je mi líto, že jsem přijela na čtení v HT, na zámek, na tak krásné, vznešené místo v předvánoční dobu a slyšela jsem básně kritizující společnost. Myslím si, že toho bylo až příliš, toho chmuru, a že společnost na tom není až tak špatně. Některé ty básně se mi i líbí a i jsem tam našla něco vtipného. Zazněla hezká hudba – na harfu zahrála Věra a někdy se přidal i Jirka Vyšata. (Plzeň, 4. 12. 2007)

* **SPOLEČNÉ POSEZENÍ AUTORŮ ASON-KLUBU V JADRANU.** S ohledem na velký počet literárně zaměřených akcí v listopadu jsme posezení tohoto měsíce posunuli až na první prosincový týden, jak se však ukázalo, stejně to ještě bylo moc brzy. Ve čtvrtek 6. prosince 2007 v 18:00 hodin byla restaurace Jadran – Mediterranée navíc úplně plná. Rezervaci jsme získali do boxu ve vstupní místnosti a nikdo z příchozích nás nejdřív neviděl. Omluvili se Jiří Č. Ulrich a Irena Velichová. O Lubomíru Mikiskovi jsme měli dvě zaručené zprávy - že určitě přijde a že určitě nepříjde. Nepřišel. I v pěti byl ale večer příjemný. **Milan Čechura** nám byl ochráncem. **Radka Prokopová** se těšila na představení do divadla. **Helena Šlesingerová** zjišťovala stav rukopisů na asonklubích tocích a dozvěděla se, že **Marek Velebný** má pohromadě dost dosud nepublikovaných básní, co by vydaly na malou knížku a **Lucka Koutná** dokonce že dokončuje novou prózu!

* **UVEDENÍ BÁSNICKÉ SBÍRKY PAVLY PŘESLIČKOVÉ MORA V JABLONI.** Bohužel to nebylo poprvé, kdy si svobodní asonklubí básníci naplánovali báječný večer v kavárně Jabloň na dobu těsně před vánočními svátky, zatímco všichni rodinou, úklidem a pečením povinní jim mohli jen tiše závidět... Básnickou sbírku **Pavly Přesličkové Mora** (2007) vydal Ason-klub ve spolupráci s Pro libris, o. s. v edici Ulita za laskavého přispění Města Plzně. Po *Třetí krajíně* (2006) **Kateřiny Kašákové** je tedy druhou naší sbírkou, která se pyšní opravdovým ISBN. Slavnostní uvítání do života se uskutečnilo v sobotu 22. prosince 2007 ve 20:00 hodin. Večerem provázal Daniel Mikeš a dobrovolné vstupné mělo být věnováno organizaci Člověk v tísní...

Od MARKA VELEBNÉHO: V sobotu před Vánoci 22. 12. se v Jabloni konal křest sbírky Pavly Přesličkové s názvem **Mora**. Mora je pohanskou bohyní úrody, smrti, zosobněná zimou, která je na jaře vynášena a pálena či utopena, jak nám na začátku pořadu připomněl Dan Mikeš. A nejen to, symbolické uvítání knížky se konalo po zimním slunovratu. Večer se odvíjel ve třech blocích: **Agónie**, **V bezčasi** a **Pod hladinou**, stejně jako sbírka, ze které Pavla četla. V poezii Pavly se objevovalo mnoho andělů, elfů, zvířat, ale i motivy smrti a srdce. Autorka byla celá v černém, s černým šperkem na hrudi a ve vysokých černých kozačkách. Jako vždy s milým úsměvem na rtech četla v tomto předvánočním čase zasněně, tak trochu jako modlitbu. Však ona se inspirovala i mytologií a někdy to působilo na diváky v obsahu trochu depresivně. O uvolnění se postaral kytarista Ondra z rodiny Koubů z Chrástu, který zde představil sebe jako hlavní pilíř skupiny Na rozcestí. Dan Mikeš nejen moderoval, ale i četl společně s Pavlou. Pavla píše, jak řekla: „...hlavně v noci, kdy je klid po celodenním shonu,“ a tak si kolikrát za noc rozsvítí a zapíše nápady. Její múzy jsou „vášně, zážitky krajiny fyzické i duševní“. Nakonec byla trojicí Dan-Pavla-Irenka přednesena báseň **Žena had**. Zvláště Irča do toho dala opravdu mnoho vášně. Dan pokřtil Pavle knížku a přečetl kritiku od pana Novotného. Autorka pozvala přítomné na občerstvení a zájemcům se podepsala. Peníze za vstupenky i knížky šly na charitativní účely ve prospěch společnosti Člověk v tísní. Mezi diváky byl i pan Gardavský a také Mathej.

Fotografie na http://picasaweb.google.cz/Velebnymarek/Mora_2212_PavlyPreslickove (Plzeň, 25. 12. 2007)

- [M. V. (*1970) píše básně, prózu a drobnou publicistiku, je absolventem Fakulty humanitních studií ZČU, žije v Plzni a momentálně je zaměstnán v pekárně Intersparu.]

* **SPOLEČNÉ POSEZENÍ AUTORŮ ASON-KLUBU V JADRANU.** Ve čtvrtek 27. prosince 2007 byla nálada ještě vánoční a v Jadranu – Mediterranée příjemně poloprázdno. Martina Šimánková namísto veršování sice ten večer brigádně prodávala pyrotechniku v Intersparu, Daniel Mikeš sice už mířil kamsi do severních Čech slavit Silvestra a Lubomír Mikisek taky raději zůstal se svým novým (prý už desetkrát dokončeným) románem doma, ale... **Lucie Koutná** dorazila z jiného vánočního večírku. **Jiří Č. Ulrich** přinesl ukázat poslední vydání románu *Krásné zelené oči* s přátelským Lustigovým věnováním. **Marek Velebný** všechny obdaroval slad'oučkým javorovým sirupem, **Milan Čechura** muškátovým vínem a **Helena Šlesingerová** novým titulem z edice *Malé knížky*. **Simona Váchalová** otevřela více než zajímavou debatu o životě, psaní a odvaze, o zdraví, nemoci a odpovědnosti, o grantech, pravdě a milosrdné lži...

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ POZVÁNKY

* **V pondělí 7. ledna 2008 v 19:00 hodin** Vás soubor AMCETH Plzeňské neprofesionální scény zve do předsálí Divadla Dialog (Plzeň, Smetanovy sady 9) na představení hry *Krokodýl v blázinci*. Dada-absurdní frašku s politickou parodií a stínovým divadlem napsal na motivy F. M. Dostojevského Jiří Č. Ulrich. Hvězdou představení je Martina Šimánková v roli povětrné sekretářky Ouby Oubovny, dementního předsedu Trouba Troubiče hraje Jiří Č. Ulrich, ambiciózního politika Rouba Roubiče Miroslav Herejk, jeho bezskrupulózní manželku Pavla Škubalová, ošetřovatelku v blázinci Zdenka Brtová. Roman Gerhát ztvárnil roli Němce, který způsobil všeobecnou krokodýlizaci tím, že do Ruska přivezl prvního krokodýla. Hraje se ve foyer divadla Dialog s omezenou kapacitou míst, proto doporučujeme zakoupení vstupenek v předprodeji.

* **Ve středu 9. ledna 2008 v 19:00 hodin** Vás Kruh přátel knižní kultury zve do Polanovy síně Knihovny města Plzně (B. Smetany 13) na pořad s názvem *Rok bez února* - autorský večer **Jana Sojky** a prezentaci jeho nové stejnojmenné knihy. Uvádí Vladimír Novotný, hudební doprovod David a Jan Brabcovi.

* **V úterý 15. ledna 2008 v 19:00 hodin** Vás Kruh přátel knižní kultury zve do Polanovy síně KmP (B. Smetany 13) na pořad s názvem *Apollón a múzy* - výběr z děl autorů: Homér, Hésiodos, Vergilius, Ovidius, sbírka Anakreonteí, básníci Antologie Palatínské - Theognis, Theokritos, Eurípídés, Tibullus. Účinkují: Gabriela Filippi, Máša Málková a Milan Friedl (přednes) a Vojtěch Esterle (varhany).

* **Ve středu 16. ledna 2008 v 19:00 hodin** Vás Kruh přátel knižní kultury zve do Polanovy síně KmP (B. Smetany 13) na prezentaci knihy **Petra Janečka** *Černá sanitka*. Uvádí Jiří Hlobil.

* **Ve středu 23. ledna 2008 v 17:00 hodin** Vás Západočeská galerie v Plzni zve do Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na prezentaci knihy **Marie Korandové** *Volba profesora Klostermanna*. Uvádí prof. Viktor Viktora.

* **V pátek 25. ledna 2008 ve 20:00 hodin** jste zváni do Kulturní kavárny Jabloň (Plzeň, Krátká 2) na večer s názvem *Dvanapůl: 30* – 30 básní i písní a navrch tlustá vrstva jamu!

* **Ve středu 30. ledna 2008 v 16:30 hodin** Vás Západočeská galerie v Plzni zve do Výstavní síně „13“ (Pražská 13) na prezentaci básnické sbírky **Jaroslavy Málkové** *Lampy na mostě*.

* **Ve středu 30. ledna 2008 v 19:00 hodin** Vás Kruh přátel knižní kultury zve do Polanovy síně KmP (B. Smetany 13) na prezentaci knihy **Jiřího Fanty** *Sázka*. Autora představí Miroslav Morávek z nakladatelství Koniáš.

* **Ve čtvrtek 31. ledna 2008 v 18:00 hodin** Vás Ason-klub srdečně zve do stylové restaurace Jadran - Mediterranée (Plzeň, Smetanovy sady 3, naproti Divadlu J. K. Tyla) na další *společné posezení mladých a nezavedených autorů západních Čech a jejich přátel*.

* Literární pořady Kruhu přátel knižní kultury v Polanově síni Knihovny města Plzně – viz rovněž bílé stránky Plže. Další literární pořady – viz Kultura – Plzeňský kulturní přehled.

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ SOUTĚŽE A CENY

* **LITERÁRNÍ VARNSDORF 2008.** Město Varnsdorf a Městská knihovna Varnsdorf vyhlašují další, už **VIII. ročník soutěže Literární Varnsdorf**. Věk účastníků ani téma soutěžních příspěvků nejsou omezeny. Lze zaslat původní, dosud nepublikované práce z oblasti **poezie, prózy a publicistiky** (reportáž, črtu, rozhovor, fejeton, literaturu faktu) o max. rozsahu 10 stran, psané na stroji nebo počítači po jedné straně papíru A4 o řádkování 2, ve čtyřech vyhotoveních. Z děl většího rozsahu je nutno vybrat pouze úryvek. V záhlaví každé práce uveďte její název a literární žánr. Soutěž je anonymní. Díla nepodepisujte, k textům přiložte zalepenou obálku opět s názvem soutěžní práce, dále se jménem autora, datem narození, adresou bydliště, telefonem a e-mailem. Na zvláštní list papíru podepište, že souhlasíte s případným uveřejněním soutěžní práce bez nároku na autorský honorář. Porota otevře obálky až po vyhodnocení příspěvků. Celou zásilku označte v levém dolním rohu heslem „*Literární soutěž*“. **Uzávěrka je 29. února 2008.** Adresa: *Městská knihovna Varnsdorf, Legii 2574, 407 47 Varnsdorf, tel.: 412 372 476, 412 372 088, e-mail: reditelka@mkvdf.cz.* Práce bude hodnotit odborná porota, tři nejlepší v každém oboru budou odměněny cenami. Porota si vyhrazuje právo některou z cen neudělit, případně udělit čestná uznání. Slavnostní vyhlášení výsledků se uskuteční v červnu 2008, nejúspěšnější autoři budou pozváni na odborný seminář a závěrečné setkání s porotci a organizátory soutěže. Do konce roku se pořadatelé chystají vydat sborník vybraných prací - zařazení autoři obdrží jeden výtisk zdarma.

* **HOŘOVICE VÁCLAVA HRABĚTE 2008.** Městské kulturní centrum Hořovice spolu s Městem Hořovice a Gymnáziem Václava Hraběte v Hořovicích, za finanční podpory Středočeského kraje, pod záštitou starosty města Hořovice Mgr. Luboše Čížka a pod odbornou záštitou Českého centra mezinárodního PEN klubu, redakce časopisu HOST a Českého rozhlasu Plzeň vyhlašují **VIII. bienále soutěže Hořovice Václava Hraběte**. Soutěž je inspirována osobou básníka **Václava Hraběte** (*1940 – †1965), který v Hořovicích studoval na gymnáziu a žil v nedalekých Lochovicích. Soutěže se mohou zúčastnit všichni autoři od 14 do 25 let věku, kteří dosud knižně nepublikovali. Lze zaslat **poezii** (max. 5 básní), **prózu** (povídku, ukázkou z novely či románu o max. rozsahu do 5 stran textu) či **publicistický příspěvek** (fejeton, esej, reportáž o max. rozsahu do 5 stran textu) v českém jazyce, psané na stroji nebo počítači na formátu A4, ve čtyřech vyhotoveních. Téma je volné a soutěžit lze zároveň ve všech oborech. Soutěž je anonymní, každé práci bude přiděleno číslo. Proto je nepodepisujte, texty vložte spolu s vyplněnou přihláškou do velké obálky, tu v rohu označte symbolem „HVH 2008“ a na zadní stranu napište čitelně zpáteční adresu. Práce se nevracejí. **Uzávěrka je 29. února 2008.** Adresa: *MKC Hořovice, Vrbovská 1138, 268 01 Hořovice, tel.: 311 512 564, e-mail: mkc@mkchorovice.cz, http://www.mesto-*

horovice.cz/kul/hvh.html. Práce je rovněž možné poslat e-mailem - textový soubor soutěžních prací (jako dokument aplikace WORD nebo RTF) přiložit ke zprávě, do předmětu zprávy vyplnit „HVH 2008“, do těla zprávy vypsát údaje uvedené na přihlášce. Přihláška musí obsahovat jméno a příjmení, datum a místo narození, adresu bydliště, telefon, e-mail, názvy a počet soutěžních příspěvků do jednotlivých žánrových kategorií a případný zájem o zajištění ubytování pro sebe a případný doprovod. Formulář přihlášky a další informace naleznete na webu. Díla bude hodnotit odborná porota, tři nejlepší příspěvky v každé kategorii budou odměněny finanční částkou v celkové výši 12.000,- Kč (za 1. místo 2.000,-, za 2. místo 1.300,-, za 3. místo 700,- Kč) a věcnými cenami, dalších sedm míst bude odměněno věcnými dary. Tradiční setkání soutěžících s vyhlášením výsledků se uskuteční ve dnech 2. až 3. května 2008. Součástí bude literární seminář i řada kulturních akcí pro příznivce výtvarného umění, hudby a dalších tvůrčích oblastí.

* **TAHLE KNIHA, TO JE ONO.** Svět knihy a SČKN v rámci kampaně „Rosteme se knihou“ vyhláší jednokolovou *soutěž* na podporu četby dětí a mládeže s názvem *Tahle kniha, to je ono*. Soutěž bude hodnocena ve věkových kategoriích 6 - 10, 11 - 15 a 16 – 19 let. Jak na to? Vytvořte nejméně tříčlennou čtenářskou skupinu, ve které všichni přečtou stejnou knihu a doporučí ji formou krátkého textu svým vrstevníkům. Text o max. rozsahu 2 strany A4 vč. ukázky by měl obsahovat: autora a název knihy; krátký doporučující text, proč se všem členům skupiny kniha líbila; vybranou ukázkou z knihy, která by mohla ostatní zaujmout a přesvědčit je, že „tahle kniha, to je ono“; věkovou kategorii, do které práci přihlašujete; jména, příjmení a věk všech členů čtenářské skupiny (školy, knihovny, zájmové kroužky atd.) a jméno dosvědčující dospělé osoby (vč. adresy, telefonu a e-mailu), která se skupinou spolupracovala. **Uzávěrka je 29. února 2008.** **Adresa:** *Svět knihy, s.r.o., Fügnerovo nám. 3, 120 00 Praha 2, tel.: 224 498 464, fax: 224 498 754, e-mail: info@rostemesknihou.cz.* Poštovní obálku nebo předmět elektronické zprávy označte heslem „*Rosteme s knihou*“. Do užšího výběru postoupí tři skupiny z každé věkové kategorie. Odborná porota vybere z každé kategorie jednu vítěznou práci, která bude zveřejněna na internetových stránkách www.rostemesknihou.cz. Všechny kolektivy z užšího výběru budou oceněny. Členové vítězných kolektivů budou při slavnostním předávání číst před veletřním publikem ze svého soutěžního příspěvku, setkají se s významným českým autorem či ilustrátorem a obdrží zajímavé ceny. Vyhlášení výsledků proběhne ve dnech 24. – 27. 4. 2008 na veletrhu Svět knihy Praha 2008.

*

KDE PUBLIKOVAT? KDE SE PREZENTOVAT?

* **NABÍDKA NAKLADATELSTVÍ ŘÍJEN 1870 ODMÍTNUTÝM AUTORŮM.** Patříte k autorům, kteří jsou nakladateli opakovaně odmítáni? Potom na stránkách nakladatelství Říjen 1870 (<http://www.nakladatelstvirijen1870.estranky.cz>) naleznete spřízněné duše! Jediný představitel nakladatelství Petr Kolman z Chebu pro Vás totiž založil skupinu *Odmítnutých*. Do ní vstupují dobrovolně básníci odmítnutí nakladatelem nebo knihkupectvím. Odmítnutí prý budou mít dočasně fantastický život. Zúčastní se cesty ke slávě ve třech krocích. Ale něco za něco. Nakladatelství slibuje vydat tři související sborníky veršů skupiny Odmítnutých. Pozor! Nikdo jiný do celé akce už nevstoupí, tzn. budou to pořád ti samí, co začnou v prvním sborníku. Každý sborník bude mít jiné téma. První sborník: volné představy na téma O pekaře, která pekla hostie. Druhý sborník: vlastní děj ve tvaru balady francouzské; nakladatelství nevyžaduje dodržení přesného tvaru, ale upřesňuje: skládá se ze 3 slok a poslání (dopěvu); sloky mají rozložení rýmů libovolné, ale ve všech musí být stejné; poslání (na konci básně) má polovinu veršů sloky. Ve třetím sborníku prý nakladatel už přestane tyranizovat básníky určenými tématy a poskytne jim úplnou volnost... Každý z Odmítnutých navíc popíše a pošle zážitky a pocity z odmítnutí na e-mail nakladatelství (rijen1870@centrum.cz). Asi jste už pochopili? Ale co dělat, když Vás odmítnou i Odmítnutí?

* VEČERY PŘIMĚŘENÝCH DEPRESÍ V PRAŽSKÉ LITERÁRNÍ KAVÁRNĚ OBRATNÍK.

Od ZORY ŠIMŮNKOVÉ: *Ahoj, posílám nové termíny Večerů přiměřených depresí: 25. ledna, 8. února, 14. března, 11. dubna, 16. května a 6. června 2008. Vždy jsou to pátky, tradiční začátek v 19 hodin, místo konání viz www.obratnik.cz. Pokud chcete vystupovat - ať s hudbou nebo texty aj. - v mém pořadu v Obratníku, napište mi (ve vlastním zájmu co nejrychleji). Pravděpodobně se domluvíme. Doporučte to prosím také přátelům a známým s literárními či hudebními ambicemi. Zora (Praha, 11. 12. 2007)*

- [Z. Š. (*1965) píše básně, prózu a organizuje literární život, žije v Praze a pracuje jako knihovnice v Knihovně Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Více na <http://zora.bloguje.cz>.]

*

AD FONTES ANEB UŽ STAŘÍ ŘÍMANÉ...

ILONA GRUBEROVÁ: Pátrání po životním osudu jedné knihy aneb Diónés Laertios a životní peripetie filozofů II

Věděli jste, že Pýthagorás, kromě toho, že byl velmi pohledný, svým žákům prvních pět let jejich studií pouze přednášel, neviděn, v noci, a přesto jich tam chodilo až šest set? Tušíte, že Platón si svou proslulou teorií o ideách „vypůjčil“ od jistého sicilského skladatele komedií Epicharma? A chtěli byste si něco podobného přečíst zrovna o tom vašem filozofovi? Pak si v knihovně objednejte Životy, názory a výroky proslulých filozofů Diónéna Laertia. A to objednávání si patřičně užijte, protože Peri bíon, dogmatón kai apofthegmatón tón en filosofía eudokimésantón si před vámi objednal za renesance sám Cosimo Medici či před ním za lesku Byzance třeba cařihradský patriarcha Fótios (ano, ten, co vybral Konstantina a Metoděje pro misijní práci).

Ono totiž jinak není z antické doxografie jaksi co objednávat. Do dnešních dob se dochovala jen tato jediná kniha: pouhá kompilace, trochu chaotická a snad i bez závěrečné redakce, kterou její autor – jinak naprosto neznámý Diónés Laertios – doplnil na několika málo místech svými výklady a hrstkou veršů, zvláště opěvujících zvláštnosti odchodů některých moudrých mužů do podsvětí.

(Empedoklés)...nosil nachové roucho a kolem něho zlatý pás, jak uvádí Favórinus ve Vzpomínkách, dále kovové opánky a delfský věnec. Vlasy mu splývaly až na ramena a chlapci tvořili jeho doprovod. Jeho tvář byla vždy zamračena a jeho vzezření bylo stále stejné. Takto vystupoval na veřejnosti a občané, kteří ho potkali, pokládali to za projev královské důstojnosti... (VIII. 73)

*Empedokle, i ty kdysi v kmitavém plameni těla
očistiv, z nesmrtných jícnu oheň jsi do sebe vsál!
Neřeknu, že jsi se schválně vrhl do lávy Etny,
nýbrž chtěje se ukrýt, nechtěje spadl jsi tam. (VIII. 75)*

Jenže – tahle kniha má jedno velké JENŽE: 1300 odkazů na spisy bezmála 250 autorů, tj. na ztracená doxografická díla téměř pěti století! To už je slušná sbírka zlomků pro archeology filozofie, neřkuli literární vědce. Tak se pojdme jednou na takové dílo podívat jejich podrobnopohledem!

Nejvíce Diónés odkazuje na díla z okruhu Múseionu: na Satyra (pol. 3. st. př.) a Sótióna (2.st.př.) a dále na jistého Favórina, čile perem se ohánějícího Gala z doby Hadriánovy. Co se mne osobně týká, toužila bych si počíst v dílku O dávné rozmařilosti jistého Aristippa (snad vnuk hédonika Aristippa), které prý nic nezůstalo svému jménu dlužno. Jenže to musím bedlivě listovat knihou Diónéna Laertského.

Přesněji řečeno deseti knihami, které obsahují 82 životních peripetií filozofů. Jednotlivé doxografie nejsou stejně dlouhé ani stejně přínosné. Nej má mezi nimi život Epikúruv (celá desátá kniha), filozoficky hodně zajímavé jsou i příběhy dalších v Diónénově době populárních filozofů –

Zénóna, zakladatele stoicismu, a Pyrrhóna, zakladatele skepticismu. Z ostatních pak život Díozena ze Sinópy, který je - nejen kvůli svému sudu, ale i kvůli urážlivým výrokům na vrub ostatních milovníků moudrosti - životopisem nejdělním, nebo život Pýthagorův. Platónova duševní pouť je vylíčena sice podrobně, ale jaksi školsky; Aristotelés vůbec přišel hodně zkrátka, nu alespoň je zde soupis jeho děl.

V celém spisku o sobě Díozenés neříká nic, takže se musíme podívat mezi řádky. Tak „Laertios“ - soudíme, protože podobná přízviska jsou u Díozena označením místním - znamená „z Laerty“, což bylo místo v maloasijské Kilíkii, tedy pokud ovšem vůbec celé jméno není jen parodií na Homérovo pojmenování Odyssea - díozenés Láertiadés „bohordý syn Láertův“. Jinde - podle asi nejosobnější zmínky, v níž Díozenés mluví o jistém Apollónidovy z Níkaie jako o „člověku od nás“ (IX, 109) - soudíme, že žil nějakou dobu v Níkai, pokud mu ovšem tehle muž nebyl jen filozoficky názorově blízký (ona řečtina není čeština!). Dobu Díozenova života, resp. sepsání díla jen odhadujeme podle pramenů, kterých ještě užil, a podle filozofů, o nichž ještě psal, na dobu před rokem 250 n. l.

Naopak o Díozenovi najdeme časově nejstarší zmínku až ve slovníku Stefana Byzantského z poč. 6. st. Dílo tedy přešlo do kulturního dědictví Byzance; zná je patriarcha Fótios, veleučení muž, jenž se zapsal i do velkomoravských dějin; čerpá z něj předůležitý encyklopedista Suidás v 10. st. Od 12. století existují latinské překlady, mimochodem první pochází z Katalánie; to by ukazovalo i na znalost spisu u arabského dvora. Pro zachování díla po naše časy byl ale důležitější překlad bratrem Ambrogiem Traversarim, humanistou z okruhu Cosima Medicejského z roku 1475. A když roku 1570 vyšlo tiskem i řecké znění s patřičnými poznámkami a překladem, bylo celé dílo pro budoucnost zachráněno. Výše popsána je vůbec „klasická“ cesta přechodu knih z antiky do novověku, tak jsme se po ní alespoň jednou trochu s Díozenovými Životy prošli.

Jak je zajisté patrné i z našeho výše uskutečněného pouze povrchního exkurzu do nitra jedné knihy, život literárního vědce může být mezi řádky až detektivně vzrušující!

- [I. G. (*1970) žije v Plzni a působí jako učitelka češtiny a latiny na středních i vysokých školách. Spolu s manželem Josefem G. Je autorkou a též interpretkou literárně hudebních pořadů, přednášek apod.]

*

OHLASY * REFLEXY * KRITIKY

Vstup na vlastní nebezpečí!

*** VÁCLAV ENGLER: Per Petterson: Jít krást koně:**

Čtyři roky stará novela (Knižním klubem ovšem vydaná až v roce 2007) norského prozaika Per Pettersona (1952) jistě potěší každého příznivce severské literatury a (nejen) severské přírody. Autor v ní vypráví příběh sedmašedesátiletého Tronda žijícího se svým psem Lyrou v dobrovolném exilu na venkově kdesi v odlehle části Norska. Starcův život je zde vřazen do jakéhosi „mytického bezčasí“, pravidelného rytmu každodennosti rezonujícího s opakujícími se přírodními cykly, kde i nečekaná návštěva hrdinovy dcery může být nežádoucím průnikem vnějšího světa a „civilizace“ do poklidné venkovské krajiny. Trondův odchod na venkov má podobu návratu. Jeho nový domov se podobá místům, v nichž se svým otcem po válce prožil dobu svého předčasného zrání v muže. Tak hlavní hrdina - stařec znovu objevuje sebe jako dospívajícího chlapce, mladého „divocha“ žijícího v nevědomém souhlasu s pulsující přírodou. Vnitřní spojitost a identitu těchto dvou osob – Tronda dětství a Tronda stáří posléze i fakticky stvrzuje překvapivé setkání s mužem, který byl kdysi nucen sehrát tragickou roli v příbězích hrdinova mládí.

Z Pettersonovy novely vyznačuje okouzlení a souznění člověka s přírodou, vědomí pokory a důvěry k ní, stejně jako smíření s vlastním životním cyklem. Mezi řádky můžeme číst určité napětí města a venkova, (post)moderního a „archaického“, přírodního/přirozeného člověka, z něhož jasně vyplývá, která z protikladných dvojic je autorovi bližší. Pettersonův příběh lze také chápat jako svědectví o završené cestě individuace – Trond na konci své životní pouti reprezentuje moudrého starce nadaného poklidnou, trefnou reflexí sebe sama i post-moderního světa, který nechal již

dávno za sebou a, alespoň pro něj, už neplatí. Platnost je ponechána pouze přírodě, do níž znovu a nyní již definitivně hrdina vrůstá.

Silný příběh a Pettersonův vypravěčský talent bohužel trochu kalí slabší překlad. V textu se čtenář setkává s poněkud nečeskými větnými konstrukcemi, někdy jsou patrně norská synonyma překládána jediným českým ekvivalentem, a to i v rámci jednoho souvětí. Příležitostně se lze setkat s otrocky přeloženými termíny, bez přihlídnutí k existujícím českým protějškům. Ani tento nedostatek však nemění nic na tom, že **Jít krást koně** je kniha, kterou by neměl žádný milovník přírody a dobré literatury přehlédnout. (Rokycany, 12. 12. 2007)

- [V. E. (*1977) píše básně, je absolventem Fakulty humanitních studií ZČU v Plzni, žije v Rokycanech.]

*** LUBOŠ VINŠ: Poděkování Lucii Koutné za její reakci na zdrcující nepochopení-kritiku knihy mých básní a obrazů Václava Maliny: Útěky do krajiny, od Milana Šedivého v Plži 11/2007: Milá Lucie, duše citlivá a vnímavá!**

Tajně jsem si přál, aby se někdo ozval na obranu naší knížky. Vážím si toho, že jsi to v Plži 12/2007 učinila právě Ty! Po Milanově zdrcujícím, povýšeném a arogantním odsudku (žel ne kritice hodné toho jména) naší knihy mohu teď doufat, že její záměr nepadl tak docela do prázdna. Že nejde jen o cáry tak trochu povedených básnických obrazů, o rutinu malířského umu, ale o komunikaci s krajinou. O záznam procesu přijímání, zamilování si a oslavu krajiny jako součásti stvoření. Mohu doufat, že se alespoň pro někoho naše kniha stala a ještě stane průvodcem duchovní krajinou, pomocníkem k nalézání vnitřního smyslu přírody a tedy i člověčenství.

Z Milanova odsudku-kritiky nabývám dojmu, že se knihou zabýval pouze velice povrchně. Jinak by přece musel, musel poznat, že naše krajina je bytostí člověku ne cizí, ale naopak velice blízkou! Možná měl Milan špatný den a potřeboval si nějak spravit náladu. Možná, jak píšeš Ty, Milan samolibě píše pouze o sobě a svojí představě a naši knihu k tomu vlastně ani nepotřeboval. Možná mu chybí schopnost vcítit se do myšlenek či hledání jiného než vlastního, promiň, Milane, vlastně jsi ani nepoznal, že se jedná o knihu opravdu monotematickou! Milanova „kritická“ stať mne velice zklamala. Přiznávám, těšil jsem se na ni. Těšil jsem se, že se o sobě a svých básních něco dozvím. Ale dozvídám se pouze to, že se již dávno nemám považovat za mladíka, a že bych tedy měl obsah svých šuplíků vrazit rovnou na kompost. Kdyby Milan pozorně četl, dozvěděl by se, že to činím i bez jeho doporučení.

Potřebnost kritiky uznávám. Z toho v žádném případě nehodlám slevit. Znovu a znovu opakuji, že kritizovat literární či jiné dílo ale přece neznamená odsoudit ho! Kdo má právo hodit kamenem? Od kritika bych čekal tu nejvyšší možnou míru vcítění, snahu ne omlouvat autorova pochybení, ale zařadit je do správného kontextu. Literatura přece není politika! Nedělám si - ani já, ani Václav (dovolují si zde mluvit i za něho) nárok na dokonalost. To opravdu ne! V mých básních, jako i v básních jiných, je co kritizovat. Hledání správného tvaru, odpovědi na pro mne tak základní otázky, zdaleka ne vždy musí souznít s čtenářem, kritikem. Přesto však pevně věřím, že přesto může dojít k vzájemnému obohacení. Já při psaní nasazuji život, s nejvyšším úsilím se snažím o navození souručenství, komunikace. To se v Milanově případě nepodařilo. Škoda.

Děkuji, Lucie, za Tvoji touhu po spravedlnosti, třeba se to teď, s Tvým přispěním, podaří jinde!
Luboš Vinš (Blatná, 3. 1. 2008)

- [L. V. (*1959) píše básně i prózu, žije v Blatné, působí jako soukromý učitel angličtiny a překladatel.]

**Uzávěrka příštích barevných Listů je 25. 1. 2008. Těšíme se na Vaše příspěvky!
(V elektronické podobě potěší...)**

KONTAKT:

Ason-klub o. s. při Knihovně města Plzně, p. o., B. Smetany 13, 305 94 Plzeň,
tel.: 378 038 207, fax: 378 038 220, mobil (SMS): 721 281 635,
e-mail: asonklub@plzen.eu; <http://www.kmp.plzen-city.cz>
